

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

(Ілішова О.М., канд. пед. н., старший викладач)
БДПУ, м. Бердянськ, Україна

Сьогодні, важливе місце в сучасній системі інклюзивної освіти займає особистість педагога – людини, професіонала своєї справи, оскільки для якісного виконання своїх професійних функцій щодо виховання молодого покоління, необхідно мати відповідну фахову підготовку, яка залежить і від його особистих якостей, і від рівня професійної компетентності (Н. Артюшенко, Л. Будяк, І. Дмитрієва, І. Кузава, В. Синьов, І. Хафізулліна, Ю. Шуміловська та ін.).

Цікавою є думка О. Самсоної, що розглядає вихователя закладу дошкільної освіти, як носія чотирьох типів професійних компетенцій, що становлять ядро професійної кваліфікації, а саме: 1) гностична компетенція (полягає у тому, що вихователь обізнаний з нормативно-правовою базою щодо інклюзивної освіти, а також психологічними теоріями розвитку дошкільників із різним рівнем психофізичного розвитку та основами корекційної педагогіки й спеціальної психології); 2) діяльнісна компетенція передбачає визначення вихователем: а) особливостей дошкільників із психофізичними порушеннями та складання адаптованої освітньої програми; б) педагогічних засобів досягнення освітніх цілей та завдань відповідно до специфіки розвитку вихованців; в) предметно-розвивального середовища, на базі якого відбуватиметься вирішення освітніх завдань з урахуванням рівня психофізичного розвитку кожного дошкільника; 3) комунікативна компетенція, яка передбачає: а) здатність працювати в міждисциплінарній команді фахівців для вирішення завдань у галузі психолого-педагогічної діяльності з метою формування позитивних міжособистісних стосунків, психологічного клімату та організаційної культури у закладі дошкільної освіти; б) уміння організувати міжособистісні контакти, спілкування та спільну діяльність дітей та дорослих; в) здатність до побудови соціальної взаємодії за принципом толерантності; г) уміння допомогти дошкільникам у новій ситуації, у розв'язанні конфліктів; д) здатність організувати конструктивну взаємодію з батьками на основі партнерських стосунків з метою забезпечення оптимальної підтримки для задоволення потреб вихованців у процесі навчання та розвитку; 4) професійний розвиток [1, с. 77].

Формами підвищення професійної компетентності вихователів, які працюватимуть в умовах інклюзивних груп, можуть бути наступні: 1) індивідуальні – консультації, спрямовані на розв'язання конкретних проблем чи питань, пов'язаних з реалізацією інклюзивної освіти. Районні та міські відділи освіти повинні залучати фахівців-дефектологів до організації та встановлення консультативних днів для надання адресної та систематичної методичної допомоги педагогам закладів дошкільної освіти, де впроваджується інклюзивне навчання; 2) групові – творчі групи, тематичні дискусії, слухання лекцій з елементами дискусій, тренінги (для науково-педагогічних працівників вищих

педагогічних закладів освіти за спецкурсами; керівників освітніх закладів з питань створення спеціального освітнього середовища в умовах загальноосвітнього навчального закладу), майстер-класи; 3) масові – науково-практичні семінари, конференції з обміну досвідом, практичне ознайомлення з досвідом роботи педагогів на базі закладів дошкільної освіти, семінари-практикуми, "круглі столи", педагогічні читання, де вихователі у процесі виступів та обговорень зможуть знайти відповіді на свої запитання [1, с. 79–80].

Отже, проблема формування професійної готовності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти в умовах інклюзії зумовлює необхідність подальшого вивчення можливостей інклюзивного професійного навчання, пошук шляхів підвищення педагогічної компетентності педагогів в умовах розробки ресурсного забезпечення та впровадження інноваційних технологій.

Література

1. Кузава І., Ярмолук М. Формування професійної готовності майбутніх вихователів до впровадження інклюзивної освіти // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. РОЗДІЛ IV. Спеціальна педагогіка та соціальна робота 2 (304), Т.2., 2016. – С.75–81.